

Systemfeil og logging

Korrekthet av data

- Vi ønsker at data alltid skal være riktige og nøyaktige
- Eksempel på tvilsomme data:

Ansatt

Navn	Alder
Hansen	56
Lie	2489
Olsen	1

Integritets- eller konsistensregler

- Dette er predikater som data må tilfredsstill
- Eksempler
  - X er kandidatnøkkel i relasjonen R
  - $X \rightarrow Y$ holder i R
  - $\text{Domain}(\text{farge}) = \{R(\text{ød}), G(\text{rønn}), B(\text{lå})\}$
  - Ingen ansatt får tjene mer enn det dobbelte av gjennomsnittslønnen
- Definisjon av konsistens:
  - Konsistent tilstand:
Tilfredsstiller alle (statiske) integritetsregler
  - Konsistent database:
Databasen er i en konsistent tilstand

Avvik fra 100%-prinsippet – I

- 100%-prinsippet sier at informasjonsmodellen kan brukes som databaseskjema
- Det betyr at alle skranker i modellen blir til integritetsregler i skjemaet
- I teorien er dette bra, men i praksis kan det av og til være hensiktsmessig å tillate avvik
- Det betyr at integritetsreglene (de vi håndhever i databasen) ikke alltid trenger å uttrykke den fulle sannhet om UoD
- Merk:
Integritetsreglene får aldri lov til å være strengere enn skrankene i datamodellen

Avvik fra 100%-prinsippet – II

To eksempler på tvilsomme skranker:

- Hver gang lønnen oppdateres, gjelder at
ny lønn > gammel lønn
- Hver gang en konto-forekomst fjernes, gjelder at
kontoens saldo = 0

Det siste eksemplet kan vi «fikse» med enkle midler som å legge til et boolsk attributt:

Konto	Kto#	...	saldo	fjernet?
-------	------	-----	-------	----------

Midlertidig inkonsistens – I

Observasjon:

Databaser kan ikke alltid være konsistente

Eksempel: $a_1 + a_2 + \dots + a_n = \text{total}$ (*integritetsregel*)

Sett inn 1000 kroner på konto a_2 :

$$a_2 \leftarrow a_2 + 1000$$

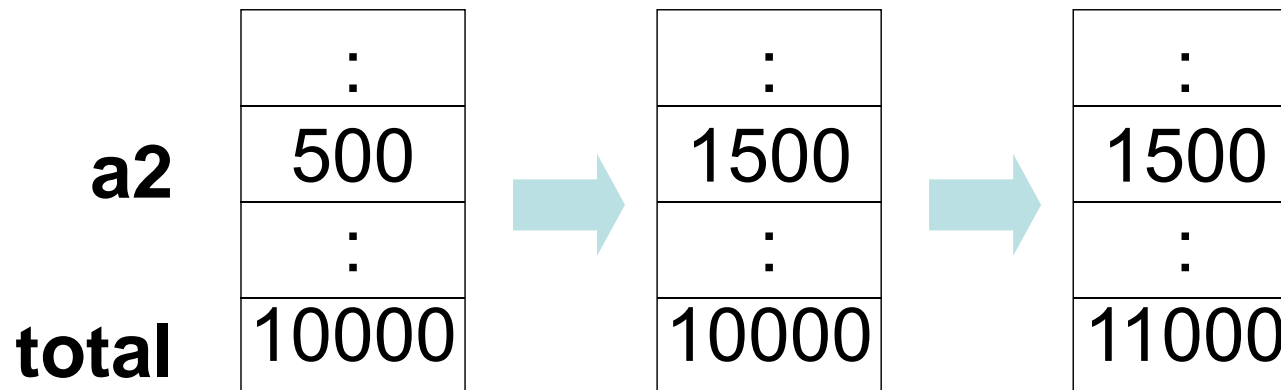
$$\text{total} \leftarrow \text{total} + 1000$$

Integritetsregelen er midlertidig brutt

Midlertidig inkonsistens – II

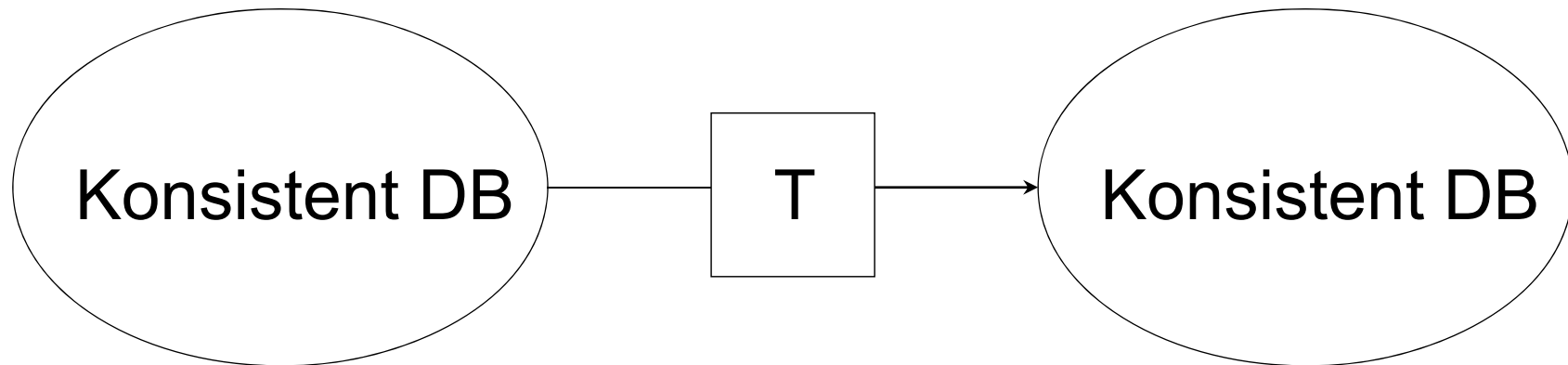
Eksempel: $a_1 + a_2 + \dots + a_n = \text{total}$ (*integritetsregel*)

Sett inn 1000 kroner på a_2 :
 $a_2 \leftarrow a_2 + 1000$
 $\text{total} \leftarrow \text{total} + 1000$

Transaksjoner – I

En *transaksjon* er en samling aksjoner som bevarer konsistens

Transaksjoner – II

- **En viktig antagelse**

Hvis T starter i en konsistent tilstand,
og T eksekverer alene,
så vil T avslutte med å etterlate
databasen i en konsistent tilstand

- Korrekthet (uformelt):
  - Hvis vi stopper å utføre transaksjoner, etterlater vi DB i en konsistent tilstand
  - Alle transaksjoner opplever en konsistent DB

Årsaker til inkonsistens og brudd på integritetsreglene

- Feil i en transaksjon
- Feil i DBMS
- Hardware-feil
  - F.eks.: Et diskkræsje endrer saldo på en konto
- Deling av data
  - F.eks.: T1: Øk lønnen til alle med tittel «programmerer» med 4,5%
  - T2: Forandre Tove Hansens tittel fra «programmerer» til «systemerer»

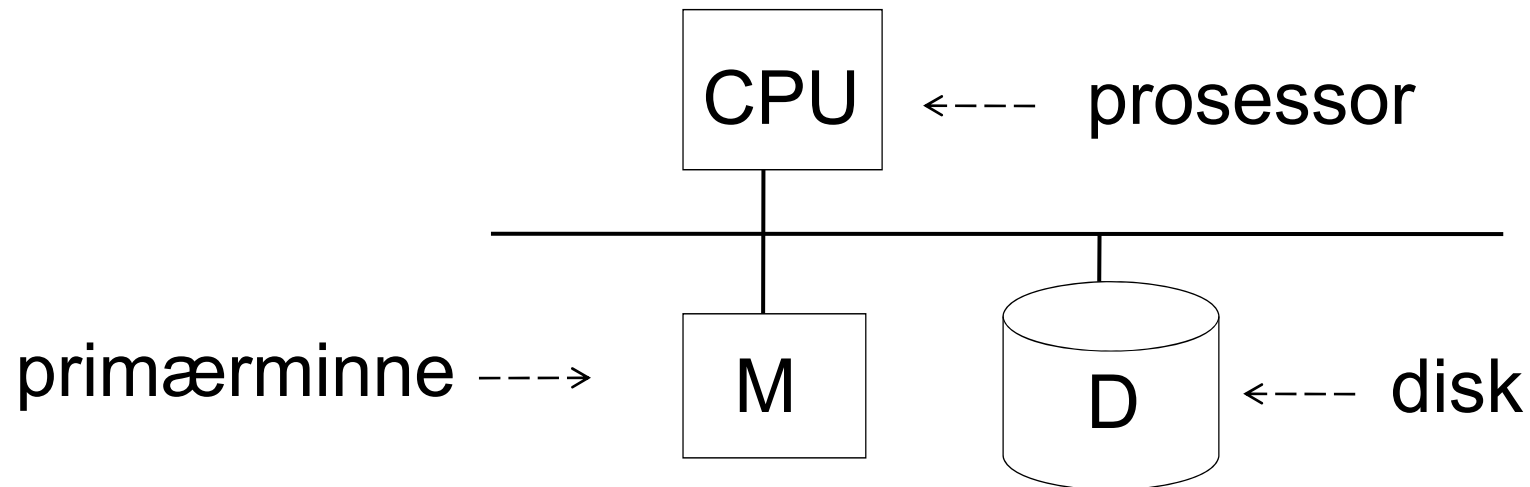
Viktige ting INF3100 *ikke* omfatter

- Hvordan å skrive/programmere feilfrie transaksjoner
- Hvordan å skrive/programmere et feilfritt DBMS
- Hvordan å kontrollere integritetsreglene i databaseskjemaet og rette opp brudd på dem

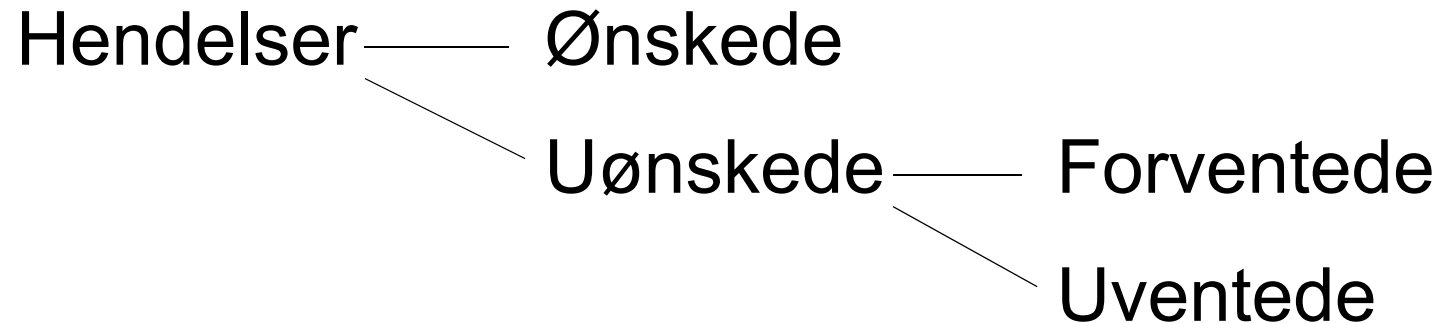
Det siste betyr at de løsningene som vi gir på håndtering av feilsituasjoner, ikke trenger å ta hensyn til hvilke integritetsregler som er definert i databaseskjemaet

En modell for beskrivelse av feil I

Konfigurasjonsmodellen:

Klassifikasjon av hendelser

- Ønskede hendelser: Se produkthåndbøkene ...
- Forventede uønskede hendelser:
  - Systemkræsj: – tap av primærminnet
  - CPUen stopper eller må resettes

-
- Uventede uønskede hendelser: Alt annet!

Uventede uønskede hendelser: Alt annet!

Eksempler:

- Diskdata går tapt
- Primærminnet går tapt uten at CPUen stopper
- CPUen tar kontroll over alle datamaskiner hos Hafslund, setter opp spenningen og brenner av alle strømledninger i Oslo og Akershus
- Kapittel 1 i «The Hitch Hiker's Guide to the Galaxy» viser seg å ikke være Science Fiction likevel ....

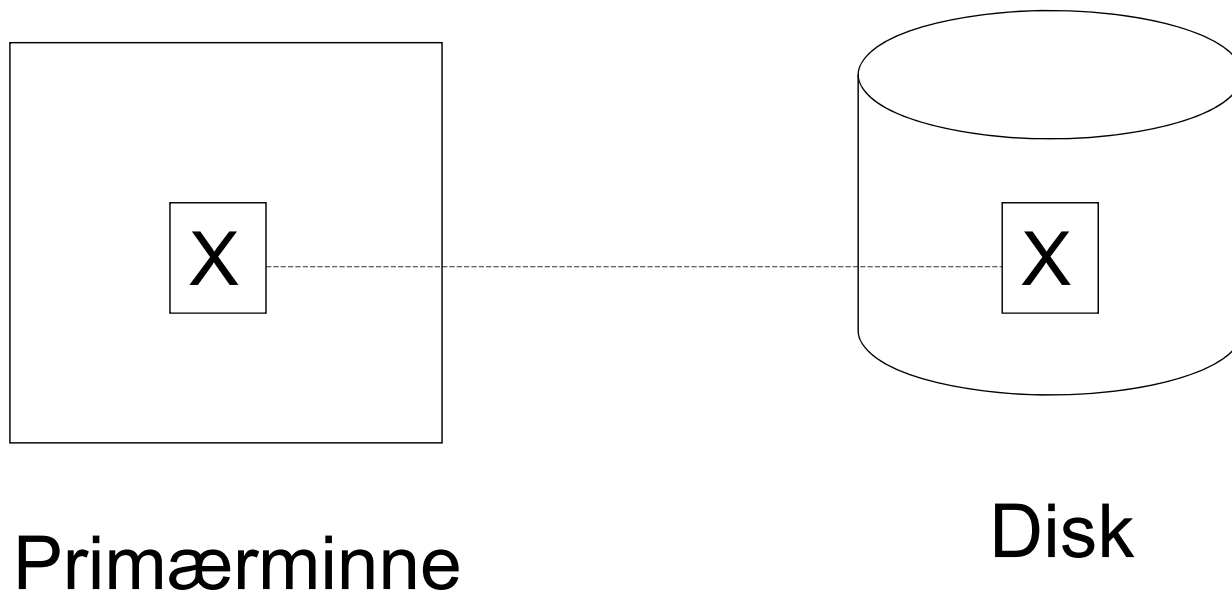
Et forslag til løsning

Strategi: Legg til lavnivåkontroller og redundans for å øke sannsynligheten for at modellen holder

Eksempler: Replikert disk (stable store)
Paritetssjekk av minnet
CPU-sjekker

En modell for beskrivelse av feil II

Lagringshierarkiet:

Primitive operasjoner i transaksjoner

- Input(x): diskblokk med $x \rightarrow$ primærminnet
- Read(x,v): utfør, om nødvendig, $\text{input}(x)$
 $v \leftarrow$ verdien av x i blokken
- Write(x,v): utfør, om nødvendig, $\text{input}(x)$
verdien av x i blokken $\leftarrow v$
- Output(x): minneblokk med $x \rightarrow$ disk

En viktig antakelse

- I beskrivelsen av de primitive operasjonene har vi implisitt antatt at hvert dataelement ligger inne i én diskblokk/minneblokk
- Dette er opplagt riktig hvis dataelementet er en blokk
- Hvis et dataelement er fordelt på flere fysiske blokker, skal vi håndtere hver av disse blokkene som egne dataelementer
- Dermed antar vi at hvert dataelement alltid ligger inne i en enkelt blokk

Ufullførte transaksjoner – I

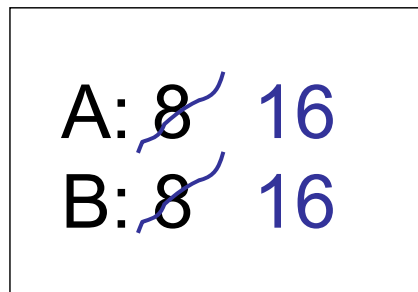
- Dette er hovedproblemet i transaksjonshåndtering
- Eksempel: Integritetsregel: $A = B$

$$\begin{array}{l} \text{T1: } A \leftarrow A \times 2 \\ \quad B \leftarrow B \times 2 \end{array}$$

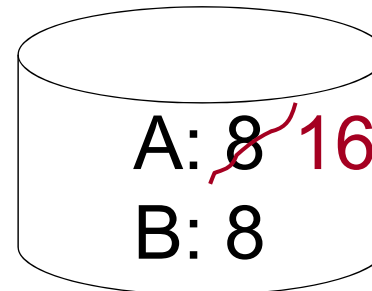
Ufullførte transaksjoner – II

T1: Read(A,t); $t \leftarrow t \times 2$;
Write(A,t);
Read(B,t); $t \leftarrow t \times 2$;
Write(B,t);
Output(A);
Output(B);

feil!

primærminne

disk

Atomisitet

- Transaksjoner må være ***atomære***
- Dette gir oss bare to muligheter:
  - 1) Å utføre alle operasjonene i transaksjonen
  - eller
  - 2) Å ikke utføre noen av operasjonene i transaksjonen

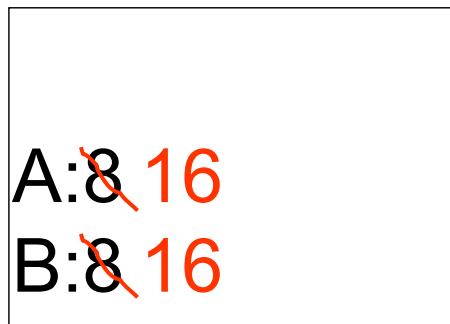
Logging

- Logging er den viktigste teknikken et DBMS har for å rette opp forventede uønskede hendelser
- Logging består i å skrive alle endringer gjort i databasen til en egen loggfil, en fil som aldri skal ligge på samme fysiske disk som databasen
- Det er to hovedtyper logging, undo og redo
- Upresist kan disse beskrives slik:
  - Undo-logging lar oss rette opp alt som har gått galt
  - Redo-logging lar oss gjenopprette alt som har gått riktig

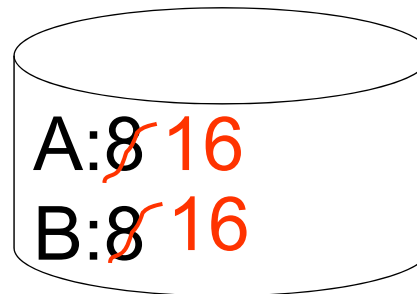
Undo-logging – I

T1: Read(A,t); $t \leftarrow t \times 2$;
Write(A,t);
Read(B,t); $t \leftarrow t \times 2$;
Write(B,t);
Output(A);
Output(B);

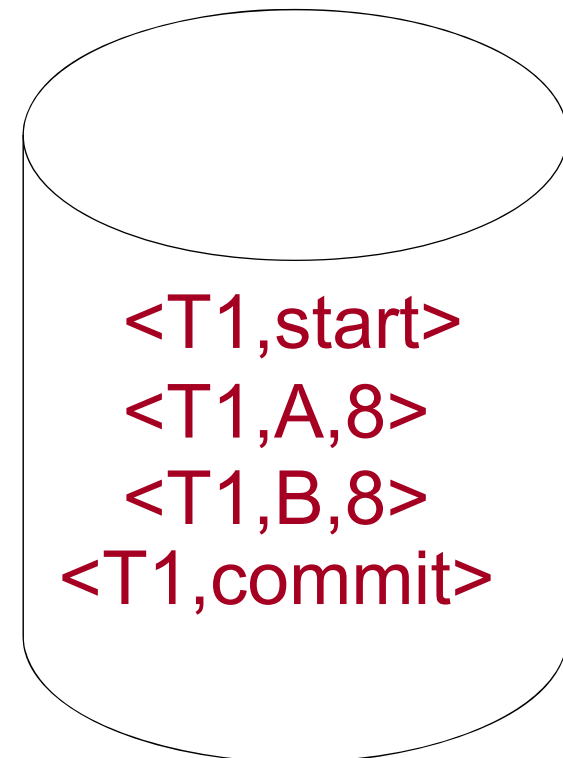
Invariant: $A = B$

primærminne

disk

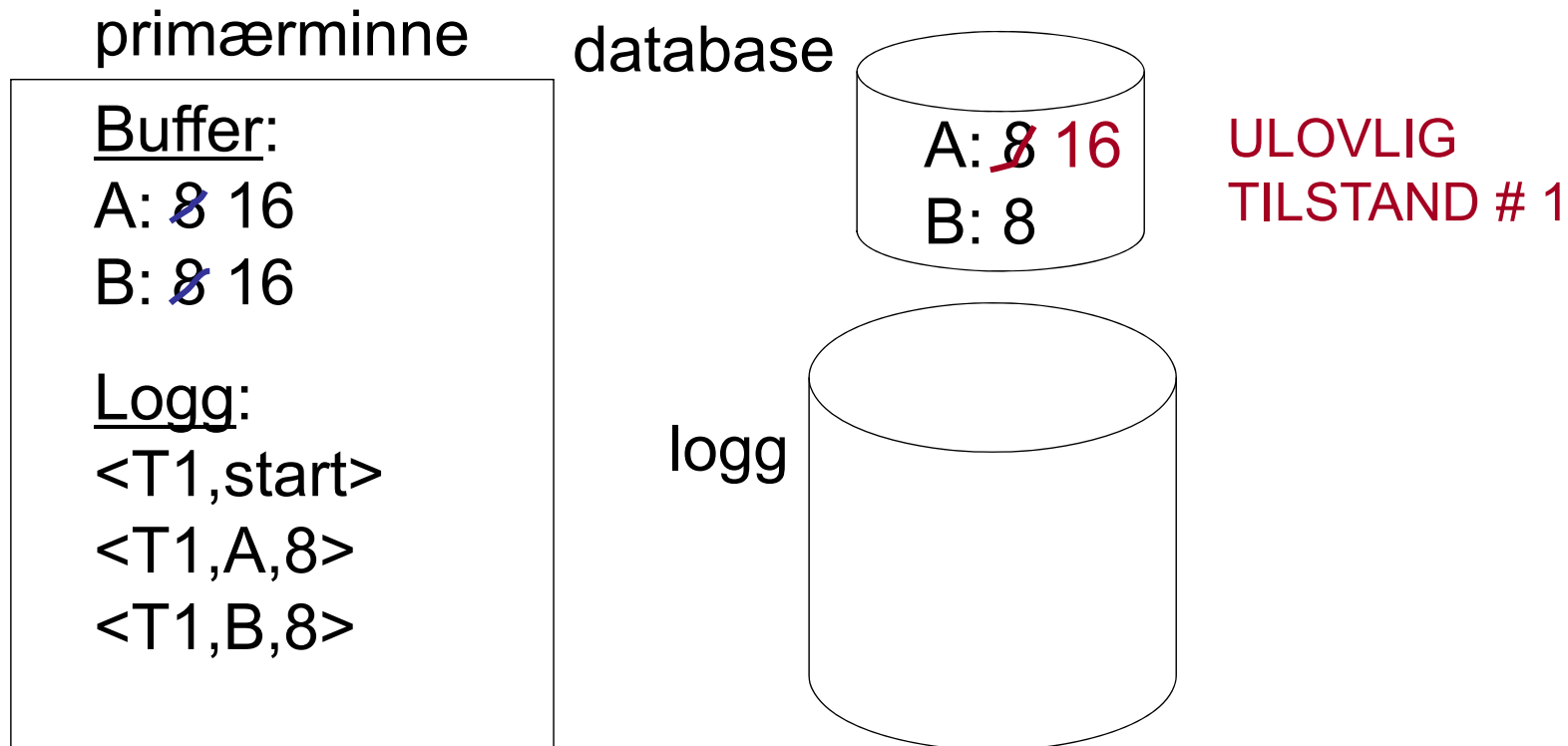

logg

Undo-logging – II

En kompliserende faktor:

- Loggen skrives i primærminnet **før** den skrives til disk
- Loggen skrives ikke til disk for hver enkeltoperasjon

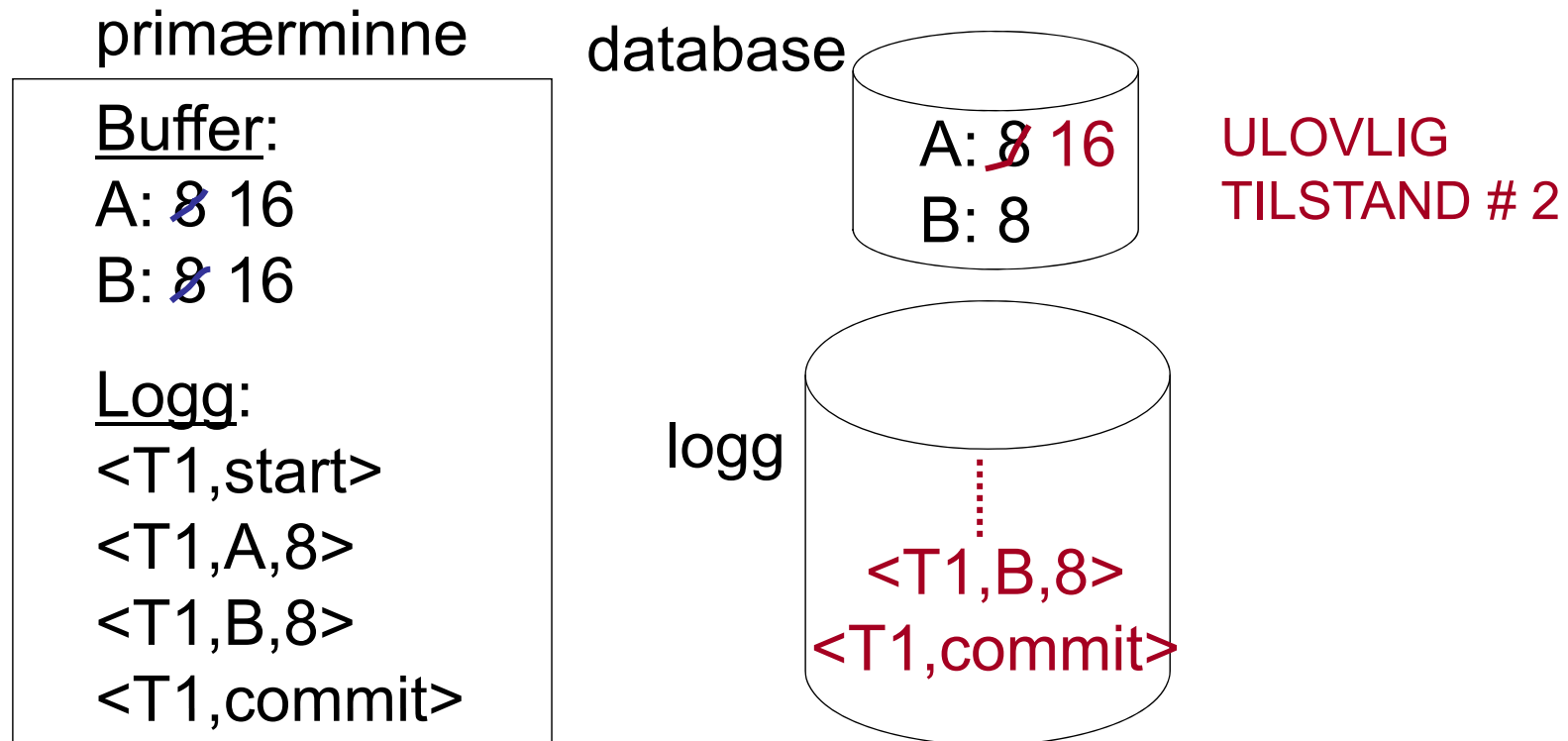

Undo-logging – III

En kompliserende faktor:

- Loggen skrives i primærminnet **før** den skrives til disk
- Loggen skrives ikke til disk for hver enkeltoperasjon

Undo-logging – IV

- Regler for undo-logging:
  - 1) For hver skriveoperasjon $\text{write}(X,v)$:
Skriv en linje i loggen som inneholder den gamle verdien av X
  - 2) Før X endres på disken, må alle logglinjer som gjelder X , være skrevet til disk
Strategi: *Skriv først til logg, så til disk*
  - 3) Før commit kan skrives i loggen, må alle skriveoperasjonene i transaksjonen være overført til disken
- Strategi: *Alt må oppdateres før commit*

Undo-logging – V

- I praksis må X alltid være en hel blokk i en Undo-logg

Begrunnelse:

Anta at A og B ligger i samme blokk og blir oppdatert av hver sin (samtidige) transaksjon, T_A og T_B , og at T_A blir ferdig først

Da må blokken skrives til disk før T_A kan committe

Men blokken kan ikke skrives før vi vet at T_B har loggført alle sine endringer i blokken

Følgelig må T_A vente på T_B

Undo-logging – VI

- Algoritme for gjenoppretting :
  - 1) Sett S = mengden av transaksjoner T_i hvor $\langle T_i, \text{start} \rangle$, men hverken $\langle T_i, \text{commit} \rangle$ eller $\langle T_i, \text{abort} \rangle$ finnes i loggen
  - 2) Les loggen i bakvendt orden (fra sist til først).
For hver $\langle T_i, X, v \rangle$ i loggen:
    Hvis $T_i \in S$ så
        write(X, v)
        output(X)
  - 3) For hver $T_i \in S$:
    Skriv $\langle T_i, \text{abort} \rangle$ i loggen

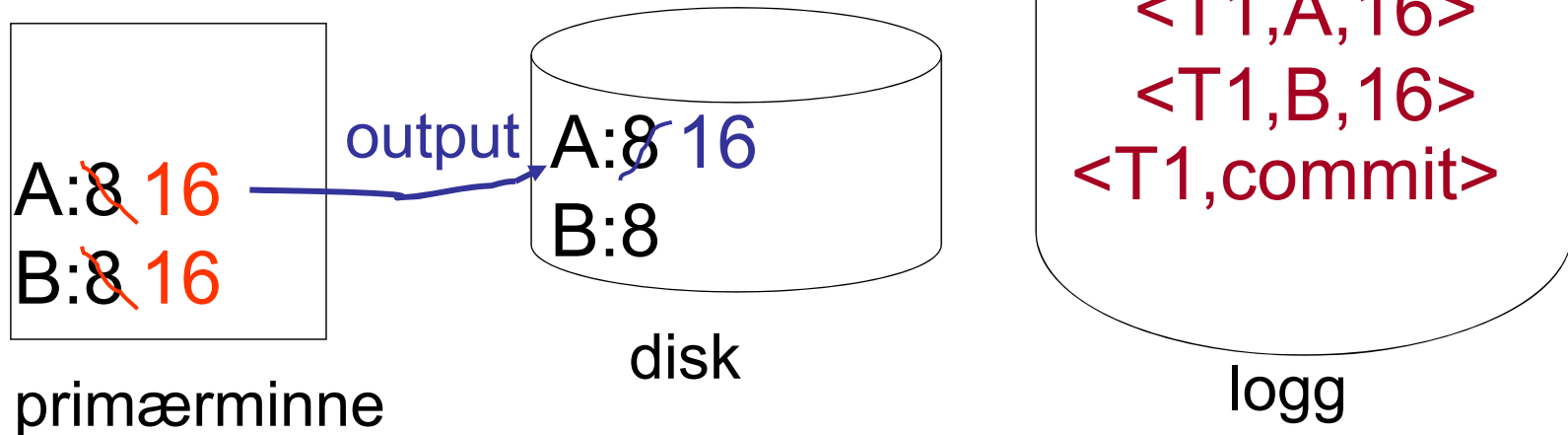
Undo-logging – VII

- Hva hvis det skjer en feil under gjenoppretting?
- Ikke noe problem!
Undo er **idempotent**
(Det betyr at å gjøre undo mange ganger gir samme resultat som å gjøre undo én gang)

Redo-logging – I

T1: Read(A,t); $t \leftarrow t \times 2$;
Write(A,t);
Read(B,t); $t \leftarrow t \times 2$;
Write(B,t);
Output(A);
Output(B);

Invariant: $A = B$

Redo-logging – II

- Regler for redo-logging:
  - 1) For hver skriveoperasjon $\text{write}(X,v)$:
Skriv en linje i loggen som inneholder den nye verdien av X
  - 2) Flush loggen (dvs. skriv loggen til disk) ved commit
  - 3) Før X endres på disken, må alle logglinjer som gjelder X (inkludert commit), være skrevet til disk
- Strategi:
Skriv ikke til disk før loggen er ferdigskrevet

Redo-logging – III

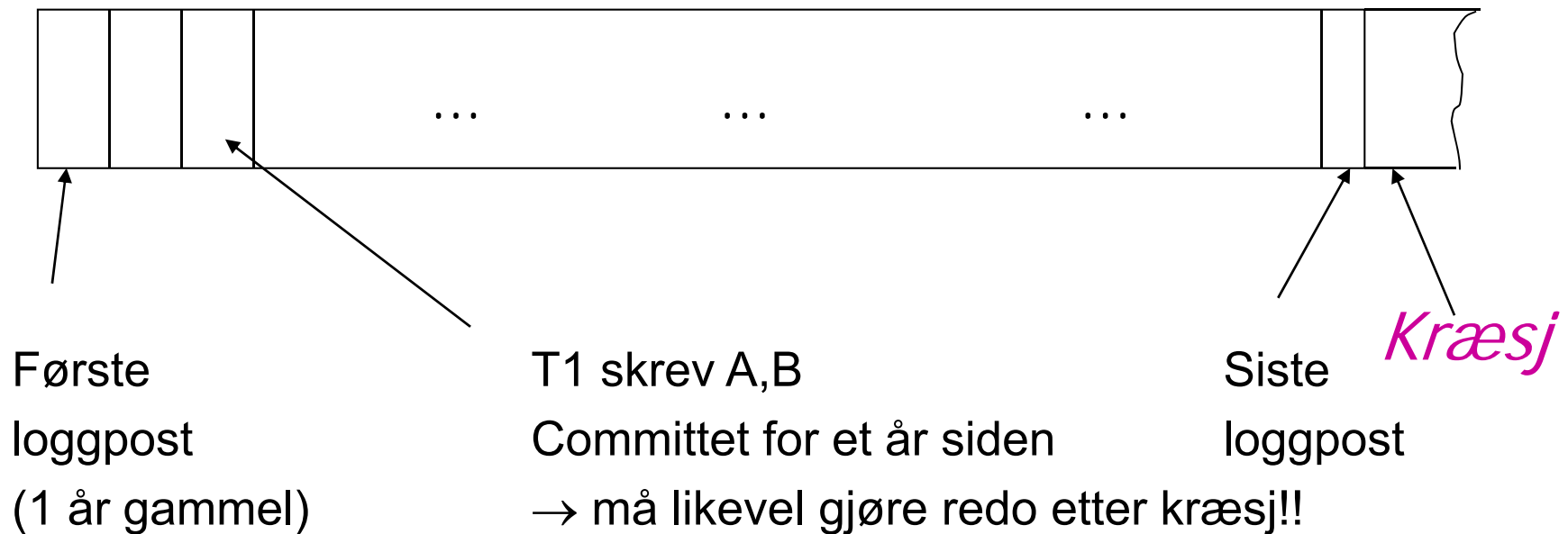
- Algoritme for gjenoppretting :
  - 1) Sett S = mengden av transaksjoner T_i hvor $\langle T_i, \text{commit} \rangle$ finnes i loggen
  - 2) Les loggen forlengs (fra først til sist).
For hver $\langle T_i, X, v \rangle$ i loggen:
    - Hvis $T_i \in S$ så
      - write(X, v)
      - output(X) ← ikke nødvendig
- Her trenger ikke X være en hel blokk

Redo-logging – IV

- Med tiden blir gjenoppretting en **TREG** prosess

Redo-logg:

Redo-logging – V

Løsning: Sjekkpunkt (enkel versjon)

Utfør regelmessig:

- 1) Stans start av nye transaksjoner
- 2) Vent til alle transaksjoner har avsluttet
- 3) Skriv alle loggposter til disk (flush loggen)
- 4) Skriv alle buffere til disk (DB)
(behold dem fortsatt i primærminnet)
- 5) Skriv en sjekkpunkt-post til disk (i loggen)
- 6) Gjenoppta transaksjonsbehandlingen

Redo-logging – VI

Eksempel: Hva må gjøres ved gjenoppretting?

Redo-logg (disk):

⋮	<T1,A,16>	⋮	<T1,commit>	⋮	Checkpoint	⋮	<T2,B,17>	⋮	<T2,commit>	⋮	<T3,C,21>	<i>Kræsje</i>
---	-----------	---	-------------	---	------------	---	-----------	---	-------------	---	-----------	---------------

Undo- vs redo-logging

- Hovedproblemene med de to strategiene er:
- ***Undo-logging:*** Vi kan ikke holde en backup-DB oppdatert til enhver tid
Dataelementene må være en hel blokk
- ***Redo-logging:*** Vi må holde alle oppdaterte blokker i minnet helt til commit (og litt til)

Undo/redo-logging – I

- Løsningen på problemet er undo/redo-logging:

For alle skriveoperasjoner skriver vi i loggen:

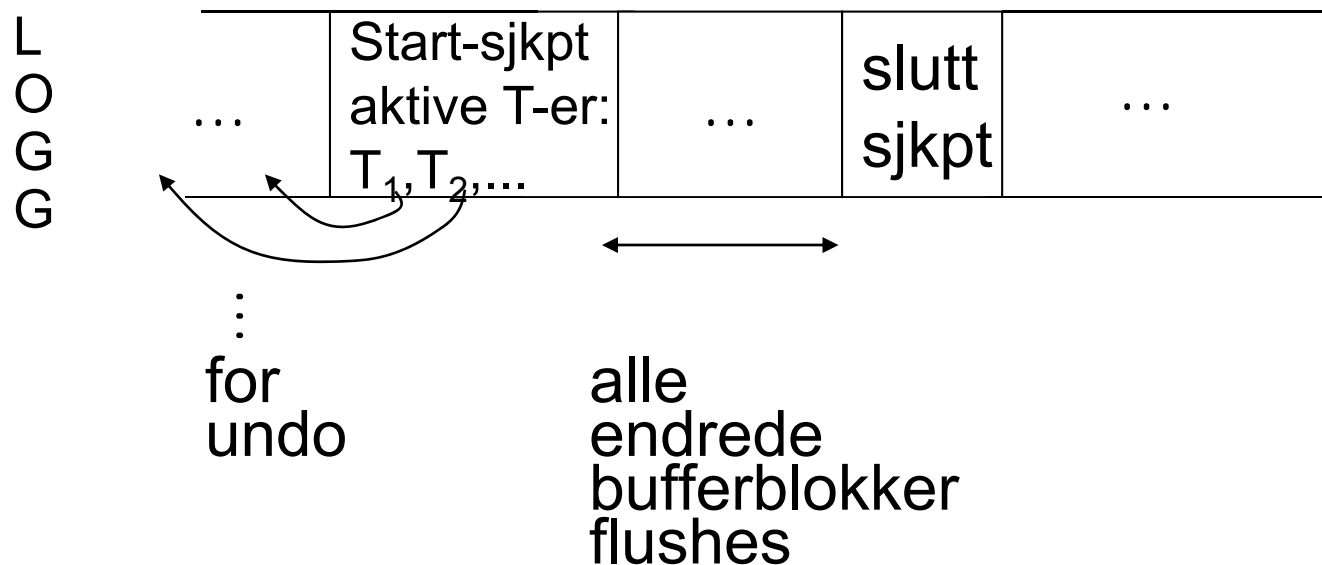
$\langle T_i, X, \text{gammel } X\text{-verdi, ny } X\text{-verdi} \rangle$

Undo/redo-logging – II

- Regler for undo/redo-logging:
  - 1) Ingen skriveoperasjon $\text{write}(X,v)$ får utføres før transaksjonen vet at den ikke må abortere
  - 2) For hver $\text{write}(X,v)$:
    - Skriv en linje (post) i loggen som inneholder både den gamle og den nye verdien av X
  - 3) Skriv loggposten til disk før X oppdateres i DB
  - 4) Flush loggen ved commit
- De eneste kravene som må oppfylles før X skrives til disk, er punkt 1 og 3 ovenfor
- X kan skrives til disk både før og etter at transaksjonen committer
- Dette gjør at X ikke trenger å være en hel blokk

Ikke-passiviserende sjekkpunkt – I

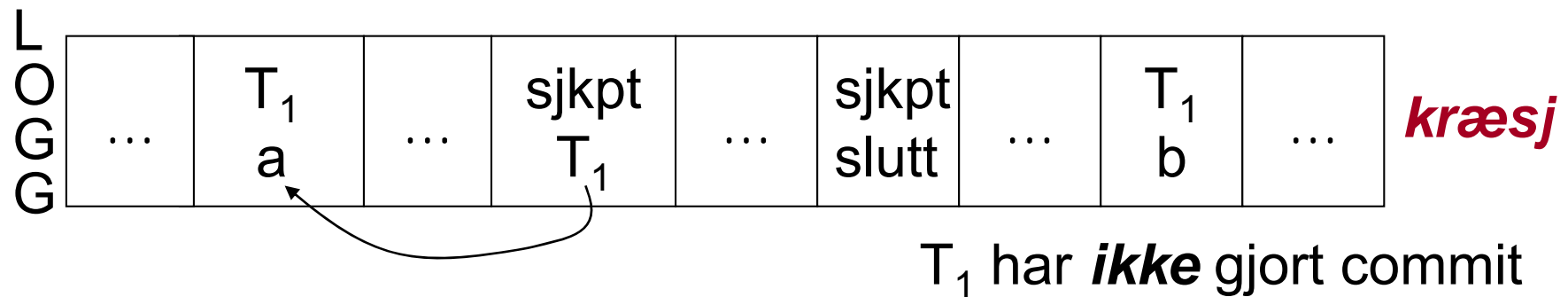
Sjekkpunkt som ikke hindrer start av nye transaksjoner:

Sjekkpunktet er slutt når alle endrede bufferblokker er skrevet til disk. Loggen flushes både ved start og stopp

Ikke-passiviserende sjekkpunkt – II

Eksempel: Hva gjøres ved gjenoppretting?

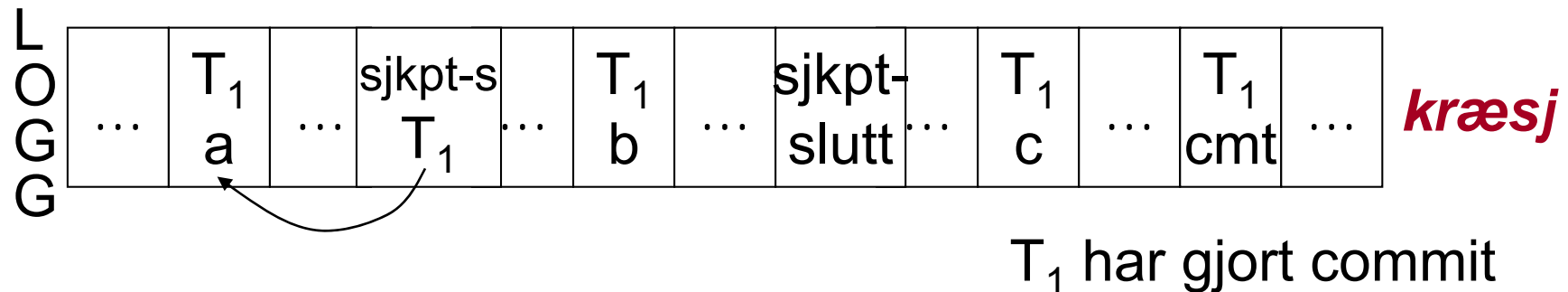
→ Undo T₁ (undo a,b)

Husk: Undo tas bakfra frem til starten av eldste ikke-committede transaksjon

Ikke-passiviserende sjekkpunkt – III

Eksempel: Hva gjøres ved gjenoppretting? (forts.)

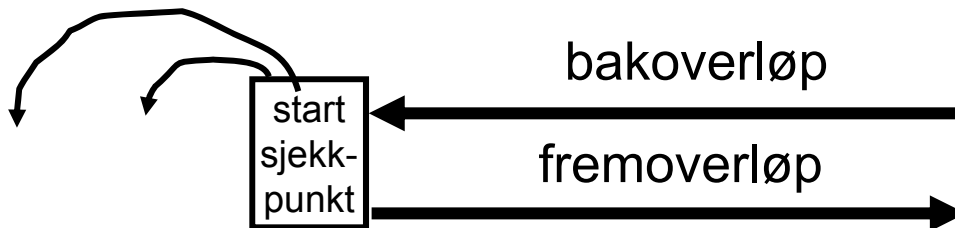

→ Redo T₁ (redo b,c)

Husk: Redo tas forfra fra siste sjekkpunktstart

Undo/redo-gjenopprettingsprosessen

- Bakoverløp (fra loggslutt til siste start sjekkpunkt):
  - bygg opp en mengde S av committede transaksjoner
  - gjør Undo på alle operasjoner gjort av transaksjoner som ikke er i S
- Oppryddingsfase (foran siste start sjekkpunkt):
  - gjør Undo på resten av operasjonene gjort av de transaksjonene i sjekkpunktets aktiv-liste som ikke er i S
- Fremoverløp (fra siste start sjekkpunkt til loggslutt):
  - gjør Redo på operasjonene gjort av transaksjonene i S

Fysiske hendelser

Eksempel: Uttak av penger i en bankautomat

$$T_i = a_1 a_2 \dots a_k \dots a_n$$

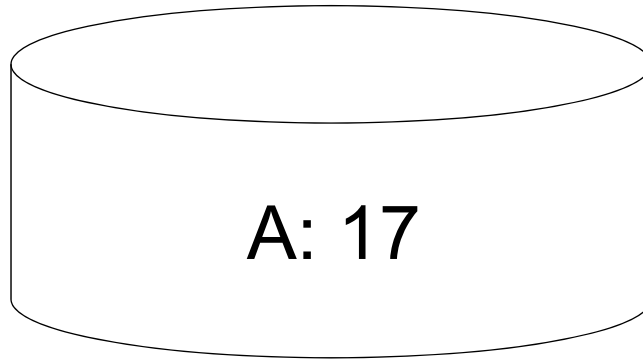
↓
kontantuttak

Løsning:

- 1) Utfør fysiske operasjoner etter commit
- 2) Prøv å gjøre fysiske operasjoner idempotente

Håndtering av fysiske feil – I

Eksempel: Diskkræsje eller lignende ødeleggelse av et permanent datalagringsmedium

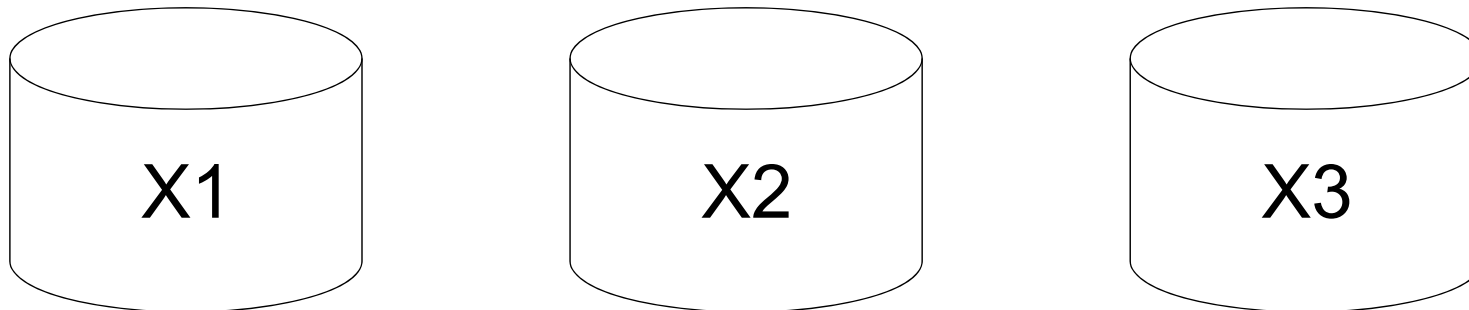

Løsning: Lag kopier av data!

Håndtering av fysiske feil – II

Forslag 1: Fysisk trippel-lagring av alle data

- Ha tre kopier på hver sin disk
- $\text{Output}(X) \Rightarrow$ tre fysiske $\text{output}(X)$
- $\text{Input}(X) \Rightarrow$ tre fysiske $\text{input}(X)$ + votering

Håndtering av fysiske feil – III

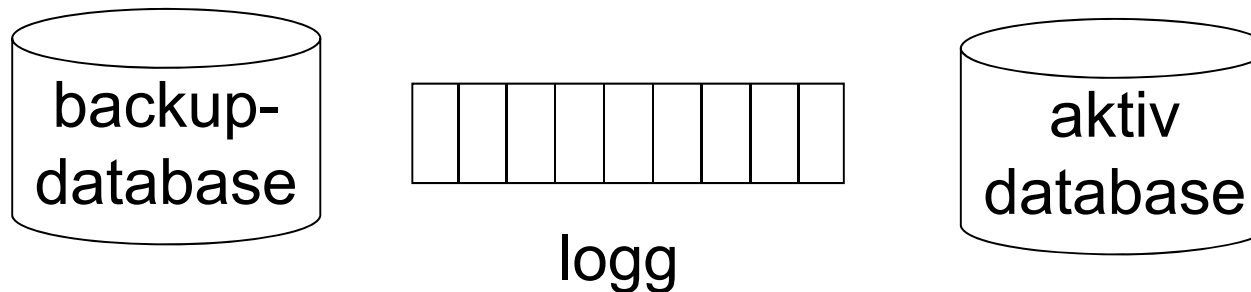
Forslag 2: Redundant skrivning, enkel lesning

- Ha N kopier på hver sin disk
- $\text{Output}(X) \Rightarrow N$ fysiske $\text{output}(X)$
- $\text{Input}(X) \Rightarrow$ en fysisk $\text{input}(X)$
  - hvis OK, ferdig
  - ellers, prøv en annen

Strategien forutsetter at korrupte data kan oppdages

Håndtering av fysiske feil – IV

Forslag 3: Dump av DB + logg

- Hvis den aktive databasen går tapt, så
  - kopier backupdatabasen til en ny aktiv database
  - bruk redo-dataene i loggen til å gjøre databasen up-to-date

Sletting av loggfilen

